

FUNCTIONEEL PARKET

Handhavingseenheid 's-Hertogenbosch

Mw. Dr. Mr. I.M. Koopmans
officier van justitie

Strafrechtelijke handhaving van het Omgevingsrecht

Vereniging voor Milieurecht

18 april 2013

Het Functioneel Parket, een specialistisch parket met als motto:

Wij doen de goede zaken goed!

- * Bestaat sinds 2003 voor allerlei soorten fraudezaken**
- * Sinds 2006 worden ook alle milieustrafzaken gedaan (d.w.z. alles onder 1a WED)**

Waarom strafrechtelijke handhaving?

Risicofactoren en gevolgen van milieu-criminaliteit als gevolg van maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen:

- privatisering
- globalisering
- decentralisatie

Gevolgen van privatisering toezicht en zelfregulering

- **Feitelijke overtredingen door de markt of het toezicht worden niet vastgesteld (voorwaarden, marktcondities)**
- **Toezicht is niet onafhankelijk of onvoldoende kritisch (broodheren, geen belang)**
- **Overtreders worden niet afgeschrikt door de sancties**
- **‘Windowdressing’ en papieren werkelijkheid**
- **Lagere pakkans**
- **Gebrekkig beeld van problematiek**
- **Oneerlijke concurrentie**
- **Afname vertrouwen in certificaten**

Gebrekkig onafhankelijk toezicht

- Toezicht is niet onafhankelijk gepositioneerd
- Toezicht functioneert onder maatschappelijke en politieke druk
- Toezicht is genoodzaakt af te gaan op de informatie die bedrijven verstrekken
- Toezicht identificeert zich (teveel) met de gecontroleerde bedrijven
- Onvoldoende kritische controle, overtredingen worden niet gedetecteerd of gesanctioneerd: 'waarschuwcultuur'
- Aantasting 'level playing field'
- Aantasting integriteit overheid

Milieucriminaliteit heeft effecten die verder gaan dan milieu alleen

- **Aantasting functioneren van economisch systeem (vertrouwen)**
- **Oneerlijke concurrentie**
- **Corrumperende effect op regels nalevende bedrijven**
- **Financiële schade overheid, particulieren en bedrijven**
- **Aantasting gezag en geloofwaardigheid overheid en rechtsgevoel**
- **Aantasting integriteit overheid en beroepsgroepen**
- **Aantasting internationale en nationale rechtsorde**
- **Internationale imagoschade**

Problemen in de handhaving

- **Fragmentatie in de milieuhandhaving**
- **Er is sprake van gebrekkige sturing, samenwerking en informatiedeling**
- **Kennis en deskundigheid is onvoldoende**
- **Er wordt (te) beperkt gebruik gemaakt van handhavingsmodaliteiten**
- **Controle-, detectie- en sanctiekans is laag en sancties vaak ook**
- **Er bestaat een gebrekkig en onvolledig beeld van de problematiek**
- **Het probleemgebied wordt maatschappelijk-bestuurlijk onderschat**

Grensoverschrijdende aspecten vergroten het probleem

- Handhaving is langs grenzen georganiseerd en sluit niet aan bij de aard van de criminaliteitsvorm (gebrekkige afstemming)
- De sturing, samenwerking en informatiedeling vormt een probleem
- Het gaat vaak om gelegenheidsstructuren waardoor er een lagere pakkans is en er een (nog) gebrekkiger beeld van problematiek bestaat
- Milieuschade doet zich uiteindelijk vaak buiten de regio of het land voor: verlaagde urgentie
- Corruptie en andere vormen van criminaliteit

Aandachtsgebieden voor de komende jaren

- **Malafide dienstverleners:**

Leveren kennis, verstrekken de benodigde bescheiden en faciliteren milieucriminaliteit, domeinoverstijgend, parallel bij fraude, van laakbaar naar crimineel, weinig zicht (vallen vaak buiten scoop onderzoek of toezicht)

- **Grensoverschrijdende afvalketens en grensoverschrijdende handelsketens met landen met laag toezicht:**

Grote volumes, negatieve waarde afval, gebrekkige schaalafstemming, aanverwante criminaliteitsproblemen

- **Gebrekkige veiligheidscultuur:**

Cultuur met herhaaldelijke niet geopenbaarde incidenten, calculerend veiligheidsrisico's, afdekken en bagatelliseren risico's, moeilijk vast te stellen door toezichthouders bij lagere overheden